

Zvon

Když se řekne slovo kostel, každý si představí velkou stavbu ke konání bohoslužeb, ale i koncertů. Snad každý ví, že ke kostelu neodmyslitelně patří oltář, vnitřní bohatá výzdoba maleb, soch, obrazů, varhany, kostelní hodiny a zvon. A právě poslední jmenovaná věc – zvon – v našem kostele sv. Petra a Pavla v Ústěku chybí. Je zde sice jeden malý zvon, ale jak se dočtete v následujícím článku, tento zvon je nepůvodní a pro kostel nevyhovující.

Dne 12. prosince 2012 odsouhlasilo městské zastupitelstvo uspořádání veřejné sbírky na zvon do kostela sv. Petra a Pavla v Ústěku. Veřejná sbírka byla schválena Krajským úřadem v Ústí nad Labem a od 1. února 2013 zahájena. Finanční příspěvky lze zaslat na číslo účtu 3287195389/0800. Další možnost je vhození finančního daru do pokladniček, které na své náklady vyrobil p. Jaroslav Doležal. Pokladnička ve tvaru zvonu bude umístěna při konání veřejných akcí v kostele. V ostatní době bude jedna umístěna v knihovně-infocentru a druhá v podatelně městského úřadu. Dárce, který bude chtít být v rámci sbírky zveřejněn, udělí městu s tímto souhlas.

Na počátku sbírky stál pan Jaroslav Doležal z Ústěka, kterého všichni známe jako hodináře a zlatníka, z jeho provozovny v ulici 1. máje v Ústěku. Za nemalého přispění místního znalce historie pana Bohuslava Košťála se nám podařilo sestavit historii zvonů v Ústěku.

K objasnění části historie zvonů přispěl i znalec zvonů z Biskupství Litoměřice, diecézní kampanolog Mgr. Radek Rejšek.

Účel současné sbírky je zřejmý. Sbírkou vyhlásilo město a zvon jako v předcházejícím období zůstane v majetku města. Věříme, že se nám podaří získat takový finanční obnos, který nám umožní pořídit důstojný zvon do našeho kostela tak, aby po více jak 70 letech opět zazněl zvon do širokého okolí našeho malebného městečka.

Historie zvonů:

Před 1. světovou válkou v roce 1914 měl kostel celkem sedm zvonů.

- 1. velký zvon Petr a Pavel z roku 1806 vážil 28q.**
- 2. zvonek Svolávací s reliéfy sv. Floriána a sv. Jana Křtitele z r. 1766**
- 3. zvonek Litaniový s reliéfy sv. Kryštofa a Jakuba staršího**
- 4. zvon Polední s reliéfem sv. Josefa**
- 5. nový zvonek Jánský s reliéfem sv. Jana**
- 6. zvonek Umíráček**
- 7. zvonek Sanktusový**

Z dochované fotografie zvonu č. 1 jsme zjistili, že pravděpodobně tento zvon i s příslušenstvím vážil celkem 37q. Zvon byl puklý ještě před požárem kostela v roce 1765. Byl na něm nápis, že jej darovalo město a byl opatřen městským znakem. Město po požáru nemělo na jeho opravu dostatek peněz, proto ústěcký úřadující farář Mentschel provedl mezi občany sbírku a v roce 1766 nechal zvon opravit přelitím. Na novém zvonu však chyběl znak města i nápis, že zvon darovalo město. Tehdejší vedení města žádalo nápravu a požadovalo zvon nově přelit s doplněním původního nápisu a znaku města. Aby bylo vše urovnáno a nemuselo dojít k přelití zvonu, vydal farář potvrzení, že přelitý zvon patří městu, jak na něm bylo dříve uvedeno. Opisy listiny byly založeny ve farní a městské knize. Zvon však opět pukl a byl přelit v roce 1806. Zkáza zvonů začala v roce 1916, kdy dne 10. října, byly pro vojenské

účely zabrány celkem 4 zvony – zvon sv. Petr a Pavel, který byl pro svou mohutnost rozbit ve věži kostela, dále zvon Litaniový, Umíráček, a Sanktusový. Zkáza zvonů pokračovala v roce 1917. Dne 11. září byly odvezeny dva zvony a to – zvon Svolávací a zvon Janský. V samotném kostele zůstal jen zvon Polední.

Po 1. světové válce mělo město i církve zájem vybavit kostel novými zvony a tak z kostelních sbírek a darů obyvatel i města, se podařilo získat dostatečný finanční obnos na pořízení nových zvonů. V roce 1927 byla výroba zvonů zadána firmě Herold v Chomutově za 64.122 korun včetně 2% daně. Za tuto částku byly opatřeny 4 zvony:

1) Hrdina o váze 1050 kg	2) sv. Prokop o váze 640 kg
3) sv. Florián o váze 310 kg	4) sv. Josef o váze 210 kg

Všechny tyto zvony i se zvonem Poledním byly odvezeny z kostela dne 11. března 1942 pro německý zbrojní průmysl.

Na dobové fotografii vidíme 5 zvonů z toho první zprava je zvon Polední. Poznáme ho podle starobylého způsobu zavěšení. Ostatní zvony mají novodobější závěs, který se používal ve válečném mezidobí.

foto ze sbírky Vitalije Marka

V současné době je v kostele zachován pouze jediný zvon z roku 1919 odlitý broumovským zvonařem Oktávem Wintrem. Při spodním průměru 56 cm. Zvon je zasvěcen sv. Floriánu. Obecně lze konstatovat, že jde o zvon spíše podprůměrné kvality z hlediska zvukových a tónových vlastností. Původ tohoto zvonu není přesně objasněn, vyloučit nelze, že byl farnosti poskytnut jako náhrada za zvony zrekvírované v 1. světové válce, protože v dostupných kampanologických materiálech jakákoliv zmínka, která by mohla vést k vysvětlení jeho původu, chybí.

Petr Elísek – místostarosta